

Han er frontfigur i et presset system

Af Adam Geil adge@berlingske.dk

Han er uddannet bedre end de fleste. Har fulgt to rigsretter på tættest hold. Formidlet juridiske problemstillinger i mere end 30 år. Men med den nye stilling som præsident i Højesteret trækker Jens Peter Christensen sig nu tilbage fra den offentlige debat.

Man forestiller sig, at det må være med en følelse af ærefrygt og stolthed over en lang karriere, at præsidenten for Højesteret hver dag bevæger sig op ad de grå stentrin i Prins Jørgens Gaard, går gennem de massive trædøre og sætter tasken i det 100 kvadratmeter store kontor med forgængernes portrætter på væggene og syv meter til stukken i loftet.

Bevæger sig ind i sidelokalet til den historiske 1. Afdeling, hvor han finder sin karmoisinrøde velourkappe på stativet. Tager den på og sætter sig i halvcirklen på podiet, hvorfra han leder de andre højesteretsdommere i afslutningen af de vigtigste og mest principielle domme i vores samfund.

Men sådan er det ikke for Jens Peter Christensen. Han går »bare« på arbejde.

Jo, jo, godt nok har han overtaget hvervet som præsident for Højesteret efter sin kollega Thomas Rørdam på dagen, hvor danskerne for nylig gik til valg og sammensatte et nyt folketing. Og han kan da også rigtigt nok påberåbe sig retten til at blive kaldt »Excellence«.

Men hans hverdag bliver stort set den samme som før. Præsidenten for Højesteret, der er valgt til posten af sine kolleger, deltager nemlig i stort set det samme antal sager som de andre dommere ved retten.

»Grundelementet er det samme. Jeg har været herinde i knap 17 år, så det er jo ikke sådan, at jeg ikke kender huset eller mine kolleger. Så på en måde er det jo en fortsættelse af det, jeg for så vidt hele tiden har lavet,« siger Jens Peter Christensen, der dog er glad for den tillidserklæring, han har fået af sine kolleger.

»Hvis ikke man i forvejen ville stramme sig an, så er der da kommet en ekstra grund til at gøre det nu,« siger han med et smil.

Et system i knæ

Stillingen som højesteretspræsident giver ikke magt til at ændre ved det juridiske systems vilkår. Men præsidenten har en vigtig betydning for retssystemet som repræsentant for samfundets dømmende magt. Han er i toppen og bestrider det højeste embede.

I øjeblikket er det bare et system, der på nogle områder er presset i knæ.

Sagsbunkerne hober sig op i by- og landsretterne, og hvis man kommer i kontakt med domstolene, risikerer man ventetid på op mod et år i straffesager og på op imod to år i civile sager.

Jens Peter Christensen fremhæver, at de danske domstole både aktuelt og historisk rangerer højest i Europa, når det kommer til befolkningens tillid. Og han mener også, at vi har et »meget velfungerende retssystem«.

Men den nuværende situation med de lange ventetider kan »umuligt gavne« og er i værste fald »skadelig« for tilliden til retssystemet. Derfor er der, som han ser det, kun en ting at gøre:

»De danske domstole har et budget på *ungefähr* 2,1 milliarder. Bruttonationalproduktet er på mere end 2.500 milliarder. Når man ser på de offentlige udgifter, så er de 2,1 milliarder jo nærmest ingenting. Det er pebernødder,« siger Jens Peter Christensen og tilføjer:

»Der er ingen tvivl om, og det er jo også gået op for de fleste nu, at med de ressourcer, der

er i dag, så sander det helt til i by- og landsretterne.«

Han anerkender, at der er politisk vilje til at gøre noget ved situationen. Blandt andet er der blevet nedsat et udvalg med afgående højesteretspræsident Thomas Rørdam i spidsen, der skal kigge på, om man kan forbedre borgernes møde med domstolene og nedsætte sagsbehandlingstiden.

Jens Peter Christensen ser med optimisme på udvalgets arbejde og intentionen bag, men det grundlæggende problem er for få ressourcer. Dommerne ved domstolene er nemlig flittige og arbejdsomme, og det, der mangler, er ganske enkelt flere penge.

»Det kræver nogle større bevillinger til by og landsretterne«, siger han og tilføjer, at pengene bør gå til mere personale:

»Der er behov for flere dommere, der kan vurdere sagerne, og også for flere administrative medarbejdere, der kan støtte dommerne i arbejdet.«

Som at bo på kollegium

Højesteret blev grundlagt i 1661, og det er derfor en institution med en lang historie og tradition. Det er Jens Peter Christensen klar over.

Der er også enighed i dommerkollegiet om, at det er ham, der kender Højesterets historie bedst. Det mærker man også, når man besøger hans kontor, hvor han engageret fortæller historier om forgængerne på malerierne.

En institution med så lang en historie er svær at forny og reformere. Den nye præsident har da heller ikke ambitioner i den retning.

»Vi sætter os ikke ned og spørger os selv, hvorfor vi er her. Eller laver store planer for værdier, strategier eller sådan noget. Hvis præsidenten kom med den slags, så ville han hurtigt blive til grin,« siger Jens Peter Christensen.

I stedet sker udviklingen i Højesteret løbende. De 18 dommere taler sammen hver dag i retten, når de spiser frokost og på de såkaldte plenarmøder, der afholdes seks gange om året. Her bliver de enige om, hvilken retning retten skal bevæge sig i. Generelt arbejder dommer-

ne i Højesteret tættre sammen end ved landets andre domstole.

Der er altid mindst fem dommere til at afgøre en sag i Højesteret, og et rotationsprincip gør, at man kommer til at arbejde sammen på kryds og tværs. Men hver enkelt dommer er alene forpligtet til at stemme efter sin egen overbevisning om, hvad loven siger, og det er derfor vigtigt at kunne veksle mellem at arbejde selvstændigt og i fællesskab.

»At være højesteretsdommer er lidt ligesom at bo på kollegium. Man skal kunne holde ud at være på sit eget værelse, men man skal også kunne finde ud af at være ude i køkkenet med de andre,« siger Jens Peter Christensen, der under sin studietid selv boede på Parkkollegierne i Universitetsparken i Aarhus.

Men præsidenten har naturligvis mulighed for at sætte dagsordenen, medgiver Jens Peter Christensen. Han vil holde rettens fokus på den udvikling, som Højesteret er i, når det kommer til at skrive forholdsvis letlæselige domme. Et fokus, som startede under højesteretspræsident Børge Dahl i 2010, og som man har arbejdet med lige siden.

»Vi har det udtryk, at dommen helst skal være selvlæsende. At det skal være lige til at gå til, når man kommer til Højesterets resultat

og begrundelse. Så skal man alene ved at læse det få et billede af, hvad sagen handler om, hvad sagens problem er, og hvorfor vi er nået til den afgørelse, som vi er nået til.«

»Absolut ikke«

Gennem længere tid har Jens Peter Christensen blandet sig i den offentlige debat. Dels i sin funktion af højesteretsdommer, hvor han de sidste ti år blandt andet har skrevet kronikker i Jyllands-Posten.

Men også som den mest respekterede ekspert, når det kommer til statsret, offentlig ret, ministeransvar og embedsmænd.

Det gjorde han blandt andet, da han efter rigsretssagen mod Inger Støjberg, hvor han var dommer, udgav bogen »Ministre og embedsmænd - pligter og ansvar«. Ligesom han også var med på sidelinjen som ekspert for DR, da der i 1995 blev afsagt dom i Rigsretten mod justitsminister Erik Ninn Hansen.

Men med den nye stilling som præsident vil Jens Peter Christensen nu indtage en meget mere tilbagetrukket position. Han er blandt andet stoppet med at skrive kronikker. De har ellers ofte handlet om principielle domme og retlige problemstillinger, som Jens Peter Christensen har udfoldet, nuanceret og forklaret.

»Det kunne sikkert godt lade sig gøre at fortsætte. Men jeg har valgt ikke at gøre det. Og det er muligt, at det er forkert,« siger han og fortsætter:

»Vi har bare en tradition for, at det er sådan (at højesteretspræsidenten ikke udtaler sig, red.). Jeg kender heller ikke rigtig andre lande, hvor det er vellykket, at dommere - og i særdeleshed højesteretsdommere - tager del i den almindelige politiske debat.«

Spørger man ham, om han som den fremmeste ekspert indenfor statsret kan have lyst til at blande sig i debatten om Mette Frederik-

»Med de ressourcer, der er aktuelt, så sander det helt til i by- og landsretten.«

JENS PETER CHRISTENSEN,
PRÆSIDENT, HØJESTERET

.....

sens mulige ansvar i Minksagen og en potentiel rigsretssag - som hans forhenværende kolleger og tidligere studerende forleden gjorde - er svaret klart:

»Absolut ikke. Du skal jo huske på, at den sag i princippet kan ende i Rigsretten. Og hvem sidder i Rigsretten? Det gør jeg, og det har været sådan siden 1877, at Rigsrettens formand har været Højesterets præsident,« siger Jens Peter Christensen, der dog godt forstår nysgerrigheden og spørgsmålet.

»Det ville ellers være interessant. Men det vil være meget letsindigt at udtale sig om en sag, der kan ende i Rigsretten. Så det gør jeg ikke.«

Det samme gør sig gældende, når man spørger ham, om den nu dømte partileder Inger Støjberg burde kunne blive minister igen.

»Det vil jeg i hvert fald ikke svare på,« udbryder han med et smil, inden han dog tilføjer: »Eller et bedre svar vil være: Efter de regler vi har, og det er reglerne i Grundlovens paragraf 15, er det helt op til Folketingets flertal. Man kan ikke blive minister, hvis der er et flertal, der vil vedtage et mistillidsvotum imod den pågældende.«

Jens Peter Christensen har prøvet mange ting i sit liv. Han kan bryste sig af at være tid-

Højesteretspræsidentens kontor er imponerende med næsten syv meter til loftet. På væggene hænger portrætter af tidligere præsidenter.
Foto: Thomas Lekfeldt

ligere landsholdsroer og sammen med sin kone at være den første danske mand og kvinde, der i det 21. århundrede gennemførte et maraton.

Han har også både en kandidateksamen i statskundskab og jura - sidstnævnte fik han efter at have læst og studeret pensum selv, mens han var ansat som lektor på Aarhus Universitet. Det tog 2.700 timer, har han talt op.

Om fire år og en måned har han også været Højesteretspræsident. Der vil han »falde« for 70-årsgrænsen, som blev indført i 1933. Spørgsmålet er, hvad han så skal? Tilbage i sit profesorsororat måske?

»Jeg ved det ikke. Jeg har sagt til mig selv, at jeg skal være dreng igen. Men det er bare sådan en foreløbig arbejdstitel. Jeg vil lave det, jeg lavede som dreng. Læse bøger, ro, cykle og gå lidt rundt. Men det er en arbejdstitel, for jeg ved ikke helt, hvad den dækker, eller om det kan lade sig gøre.«